

μόνον λσιτελής ἀποθάνει ὅταν αὐται δὲν ὑπερπῆδῶσι τὸν εἰς αὐτὰς ὠρισμένον στενότατον φυσιολογικὸν κύκλον, χρησιμεύονται ὡς πολύτιμοι μοχλοὶ τοῦ ἀνθρώπινου πολιτισμοῦ. Πλεῖστοι μελετῶσι καὶ ἐργάζονται χάριν τοῦ ἔχειν, καὶ τοιούτοτρόπως οἱ μεταλλευταὶ οὗτοι κληροδοτοῦσι τοῖς μεταγενεστέροις πολυτίμους θησαυροὺς ἀνακλήψεων καὶ ἐφευρέσεων οὓς ἐπισώρευεσαν διὰ πολυχρονίων καὶ ἀνευδότητων ἐρευνῶν.

Τὴν γενικὴν ἐκφρασιν τῆς φυσιολογίας τῶν ἀγαλλιασεων τούτων δύνανται ν' ἀπεικονίσῃ ἔνθεν μὲν τὸ ἀπλοστον καὶ ἀτενὲς βλέμμα, ἔνθεν δὲ ἡ δράττουσα καὶ κλειομένη χεὶρ. Πλὴν τῶν δύο τούτων διακριτικῶν χαρακτηριστῶν, δὲν ὑπάρχουσι εἰδικὰ σημεῖα παραχρητικὰ τῶν ἰδίων τούτων. Ὅταν βρέφῃ ὄντες δυνάμεθα νὰ προφέρωμεν τὸ πρῶτον πρόσωπον τοῦ τρομεροῦ βήματος, τότε ἡ χαρὰ ἀποθαίνει ἡρεμὸς καὶ σχεδὸν ἀπαρτήρητος, διότι ἀπορροφᾶται ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἐν τῇ βιθμικῇ ἀναπτύξει τῆς κρίσεως. Μόνον συμπαραβάλλων τοὺς διαφόρους βιθμοὺς τοῦ ἔχειν, ὁ πλούσιος χεῖρας ἐπὶ τῷ συγκριτικῷ ἢ ὑπερθετικῷ βιθμῷ καὶ τότε μόνον ἐκ τῆς ἀταράχου εὐαρεσκείας τῆς κτήσεως ἀναθρόνεται σπινθήρ χαρᾶς διαρωτίζων ἅπαντα τὸν μετέπειτα βίον. Τότε μειδίαμα ἀβρότητον εὐαρεσκείας, βραδεία πρόστριψις χειρῶν ἢ ἄνετος ἐνοχλασμὸς δύνανται ν' ἀπεικονίσωσι τὴν ἡδονὴν, ἀλλ' οἱ ὑπατοὶ βιθμοὶ τῆς χαρᾶς δοκιμάζονται ἐν τῇ αἰφνιδίᾳ καὶ ἀπροόπτῳ μεταβάσει ἀπὸ τῆς πενίας εἰς τὸν πλοῦτον καθ' ἣν περιπέτωσιν συνήθως ἐξωτερικεύονται διὰ περροδικῆς παραληρήσεως, ἥτις ἐνίοτε δύνανται νὰ περιμαγῆ τὸν ἄνθρωπον εἰς ἀνίσχοντα παραφροσύνην. Ἡ ἡδονὴ ἐνὸς ὅστις γίνονται ἑκατομμυριοῦχος δι' ἐνὸς λαχείου εἶναι ἐκ τῶν μάλλον ζωηρῶν καὶ ἀκθημάτων, διότι ὅλοι αἱ ἀγαλλιάσεις σωρεύουσι εἰς τὸν νοῦν καὶ ὅλοι οἱ πόθοι σωρηδὸν συνωστιζόμενοι ὡσεὶ ἤθελον νὰ ἐπέλωσι διὰ στεῆς θύρας, τοσοῦτον ταπεινῶν τὰς νοητικὰς ἡμῶν δυνάμεις ὡς

τε ἐμβάλλουσι ἡμᾶς εἰς πραγματικὴν φρενήτιδα. Πράγματι ὁ ἄνθρωπος, ὅν αἴφνης καταβάλλει τοσαύτη κτηρικὴ χαρὰ, τρέχει δραμαίως πρὸς εὐρεσιν τῶν συγγενῶν καὶ φίλῶν, ὅπως δὲ εἰς αὐτοῦς μεταδώτῃ μέος τῆς ἡδονῆς τοῦ, πηδᾷ, ἄδει ὡς παράφρων, λακτίζει τὰς τραπέζας, τὰς ἐδρας, βίπτει τὰ πάντα ἀπὸ τοῦ παραθύρου, ἢ εἰς ἄλλα τοιαῦτα ἀλλόκοτα ἐκτραχηλίζεται. Ἐνίοτε ζαλίζεται, μηδενίζεται χωρὶς νὰ δυνηθῇ νὰ ὀμιλήσῃ. Εὐτυχεῖς ὅσοι ἄταξ ἐν τῷ βίῳ αὐτῶν δύνανται νὰ ὑποστῶσι τοιαύτην φρενήτιδα, ἔστω καὶ ἂν πρὸς στιγμὴν τὸν γέλωτα ἐφ' ἑαυτῶν ἐπισύρωσιν.

ΑΘΩΟΣ ΚΑΤΑΔΙΚΟΣ

[Γνήσιον ἰσόρημα].

Πολλὰ δὲν παρήλθον ἔτη ἐφ' ὅτου ἐν τῇ πόλει Μ. . . διακρίνετο ἡμέραν τινα ἀτυνήτης κίνησις ἐν τῷ λαῷ. Σρατιώτης ἐκ τῆς ἐγγυρίου φροῦδος κατεδικάσθη εἰς θάνατον ἐπὶ φόνῳ μετὰ ληστείας, ἡ δὲ ἐκτέλεσις ἐμελλε νὰ λάβῃ χώραν τὴν πρωῒαν ἐκείνην, ὅτε κατὰ τὰς τελευταίας στιγμὰς ἐφίλασε διαταγὴ τοῦ ἡγεμόνος, μεταβιλλουσα τὴν κερλικὴν ποινὴν εἰς ἰσόβια δεσμὰ. Ὁ ἐγκληματίας, νέος κακῶν ἡθῶν καὶ πλήρης ἐλαττωμάτων, πολλάκις κατεδικάσθη εἰς διαφόρους σωματικὰς ποινὰς· πᾶσαι δὲ αἱ ἐνδείξεις ἦσαν κατ' αὐτοῦ. Ἐν τῷ στρώματι τοῦ εὐρέθη κεκρυμμένον τὸ μαχαίριον δι' οὗ ἐξετελέσθη ὁ φόνος· μάρτυρες ἐνόρκως κατέθεσαν ὅτι πολλάκις ἐν νυκτὶ προκεχωρημένη εἶδον αὐτὸν κρύφα πορευόμενον εἰς τὴν οἰκίαν, ὅπου ὁ δολοφονηθεὶς κατώκει, καὶ ὅτι βραδύτερον ἐν τινι ξενοδοχείῳ ἠθέλησε νὰ ἀλλάξῃ νόμισμα χρυσοῦν ὅπερ ἀναμ-

φιβόλως ἀνήκεν εἰς τὸ δυστυχές θύμα. Καὶ ὁμοῦς ὁ κατηγορούμενος ἐτήρει ἐπιμόνον ἀρνησιν.—Ἡ διαδικασία ἐξηκολούθησεν ἐπέκεινα τοῦ ἔτους· οἱ δὲ ἐμπειρότεροι δικασταὶ δὲν κατώρθωσαν νὰ φθάσασιν εἰς ἀποτέλεσμα. Πλὴν ὁ κατηγορούμενος δὲν ἠδύνατο νὰ φέρῃ τὴν ἐλαχίστην κἀν τῆς ἀθωότητός του ἀπόδειξιν, καὶ ἐπιμόνω· ἐξηκολούθει αὐτοκαλούμενος ἀθῶος. Οἱ ἔνορκοι ὁμοῦς, πεπεισμένοι περὶ τῆς ἐνοχῆς αὐτοῦ ἔκτε τῶν ὠρισμένων καταθέσεων τῶν μαρτύρων καὶ τῶν θαυρατάτων ἐνδείξεων, σχεδὸν παμψηφεί ἀπεφάνθησαν ὅτι ἦτο ἔνοχος, καὶ εἰς τὴν ἐσχάτην κατεδίκασαν αὐτὸν ποινὴν. Ὁ δὲ ἡγεμὼν δὲν ἠθέλησε νὰ ἐπιτρέψῃ τὴν θανάτωσιν ἀνορθόπου, εἰς τὸ ἔγκλημα τοῦ ὁποίου οὐδεὶς αὐτόπτης παρέστη μάρτυς· καὶ ἐπειδὴ, ἐν περιπτώσει λάθους, ἀδύνατος, ἔνεκα τοῦ θανάτου τοῦ κατηγορουμένου, ὑπῆρχε ἡ ἐκπνόρθωσις, μετέβαλε τὴν θανατικὴν ποινὴν, ὡς εἶπομεν, εἰς ἰσόβια δεσμά.

Πολὺς ἐγένετο λόγος καὶ παντοῦ περὶ τοῦ συμβύματος τούτου, μετὰ δὲ τῶν ἄλλων συνεζήτειτο ἐν τινὶ ξενοδοχείῳ, ὅπου πολλοὶ ἦσαν οἱ θαμῶνες, ἐν αἷς καὶ διάφοροι ἀπόστρατοι ἀξιωματικοὶ καὶ ἄλλοι ἐν ἐνεργείᾳ, νομικοὶ τινες, καὶ ἄλλα διακεκριμμένα πρόσωπα. Οἱ πλείστοι τούτων ἦσαν πεπεισμένοι περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ στρατιώτου, τινὲς δὲ παρεπονούντο ὅτι ὁ μονάρχης τῆ ἔδωκε τὴν χάριν.

—Καὶ ὁμοῦς ὑπάρχουσι περιστάσεις καθ' αἷς ὅλαί αἱ ἐνδείξεις ἠνωμέναι δὲν ἀρκοῦσι πρὸς ἀπόδειξιν τῆς ἐνοχῆς τοῦ κατηγορουμένου, καὶ ποινὴ τὴν ὑστάτην ὑποστῆ καταδικῆν, ἀνάγκη πάντοτε νὰ περιμένωμεν μέχρι οὗ αὐτὸς οὔτος ὁμολογήσῃ τὸ ἔγκλημά του.

Οἱ λόγοι οὗτοι αἴρνης ἐξῆλθον ποοφερθέντες ὑπὸ θρονιῶδους φωνῆς. Ἦτο ἡ φωνὴ ἀνωτέρου ἀξιωματικοῦ, ἀπομάχου συνταξιοῦχου ἡρωωτηρισμένου, καὶ πικρῶν τῶν μαχῶν τῆς αὐτοκρατορίας μετασχόντος. Ὅλοι ἐσιώπησαν, καὶ ἐφαίναντο ἐρωτῶντες τὸν ἀνδρεῖον ἀπό-

μαχὸν τὸ αἴτιον τῶν λόγων ἐκείνων.— Ὁ δὲ ταγματάρχης οὕτως ἐξηκολούθησεν.— Ἐγὼ αὐτὸς, κύριοι, ὑπῆρξα μάρτυρ τῆς ἐξοντώσεως ἀνθρώπου, ἅμα ἐπέλαφθέντος ἐνόχου δι' ἔγκλημα, ἐναντι τῶν εὐσταθῶν ἐναντιώσεων αὐτοῦ. Οἱ ὑφίσταντο αἱ ἐνδείξεις, καὶ ὁμοῦς ἠθῶος, ὡς ἐμάθομεν ἔπειτα, πλὴν καὶ δυστυχίαν πολὺν ἀργὰ, διότι δὲν ἠδύνατο ἐπιζήτησθαι τῆς καταισχύνης.

Αἱ συβαραὶ αὐταὶ λέξεις τοῦ γέροντος στρατιώτου διήγειρον τὴν γενικὴν περιέργειαν τοῦ νὰ μάθωμεν τὸ γεγονός, οὗτος δὲ εὐγενῶς προτεφέρθη, καὶ ἐν μέσῳ τῆς θαυτεράς σιγῆς τῶν ρειστώτων ἤρχισεν ἀφηγούμενος.

«Μετὰ τὴν αἵματηρὰν μάχην τοῦ Λεμετσίου τῶν πληγωθέντων εὐρίσκοντο νεκροὶ ἀξιωματικοί, οὓς διὰ μόνου θαυρατατικῶ αὐτῶν ὀνόματος θὰ καλεῖσθε ὄφειλων ν' ἀποσιωπήσω τὸ ἐπώνυμον τῶν χείρι ἀβροφροσύνης πρὸς τὰς κογενείας των. Ἰνομάζοντο Κάρολος Βερνάρδος. Ἦσαν ἀμφοτέρω τέκνα ἀνδρῶν ἀξιωματικῶν, ὁ πρῶτος τῶν ποίων ἦτο στρατηγὸς ἀπόστρατος.

«Ὁ Κάρολος, πληγωθεὶς εἰς τὸν ἔμυρον, ἦτο ἀνδρεῖος ἀξιωματικὸς, εὐφυὴς καὶ παρὰ πάντων ἐκτιμώμενος καὶ γαμῶμενος. Ἐπὶ τοῦ Βερνάρδου ὁμοῦς, ὁμοῦς εἰς τὸν πόδα πληγωθέντος, ἐκρέμασεν ἐπέκειντο ὑπόνοιαι ὡς πρὸς τὸν πατέρα θόντα βίον του ἐλέγετο ὅτι ἀπεπέμψεν ἄλλης τινὸς ὑπηρεσίας ὡς ἀδιόρθωτο χροτοπαίκτης καὶ κατάφορτος ὄφειλον πλὴν πάντα ταῦτα ἦσαν φῆμαι καὶ τίποτε περιστότερον. Ἀπ' οὗτο μάλιστα ὑπέρεται ἐν τῷ τάγματι ἐκείνῳ ἄριστα πρὸς τὸν ἀνδρῶν ἐπιπέδον καὶ ἐκτελέσθη, καίτοι ἡ σκυθρωπότης καὶ σιγὴ αὐτοῦ δὲν ἐφέλιχος τὴν φιλοπλίστων συστρατιωτῶν του. Ἐπολέησεν ὁμοῦς λίαν ἀνδρεῖως καὶ μάλιστα ἐκτελέσθη διὰ τοῦ σταυροῦ τῆς τιμῆς. Τοὺς δύο πληγωμένους μετήνεγκον εἰς τὸ κρῶν τι πολίχνιον καὶ ἀπέθεσαν ἐν αὐτῷ δωματίῳ. Ἦσαν ἄγνωστοὶ πρὸς ἀλλήλους· πλὴν εὐρεθέντες ἐν ἐνὶ δωματίῳ ἀμφοτέρω πληγωμένοι, συνῆψαν φιλο-

«Ὁ Κάρολος, εἰς τὸν ὄμον τρωθεῖς, ἠ-
δυνήθη νὰ ἐξέλθῃ πρῶτος φέρων ἐκ τοῦ
πραχίλου ἀνηρτημένον τὸν βραχιόνα, καὶ
ἐπιστεύθη εἰς τὸν σύντροφόν του ὅτι
δὲν ἐγκατέλειπε τὴν κλίνην, καθὼ ἔχων
μεθ' ἑαυτοῦ 280 νεόκοπα ταεξίρια, τὰ
ὅποια ἀείποτε ἔφερε μαζῆ του, ἐσωκλει-
σας ἐντὸς δερματίνης ζώνης περιβαλλού-
σης τὴν ὄσφυν αὐτοῦ. Τοῦτο τῷ ἀπέβαι-
νε λίαν ἐγχερρὸν, καὶ δὲν ἐγνώριζε ποῦ
νὰ τὰ κρύψῃ, μὴ ὑπάρχοντος ἐν τῷ δω-
ματίῳ οὐδενὸς ἐρμηρίου ἀσφαλῶς κλειο-
μένου ὅπου νὰ τὰ ἀποθήσῃ.

«—Ἰδοῦ τί νὰ πράξετε, συστρατιῶτα·
—τῷ εἶπεν ὁ Βερνάρδος— βάλειτέ τα ἐ-
δῶ ὑποκάτω εἰς τὸ στρώμα μου· ἀλλὰ
πρῶτον κλείσατε καλῶς θύρας καὶ πα-
ράθυρα, ἵνα μὴ τις ἐννοήσῃ τοῦτο. Ὅ-
τι εἶνε ἐν ἀσφαλείᾳ, ὡς ἂν ἦσαν ἰδικὰ μου·
εἶθε νὰ ἦσαν, ἀλλ' ἐγὼ δὲν ἔχω τίποτε,
μόνον ἐπίμυνοι πισταταὶ μὲ περικυκλοῦ-
σι! Τὸ σῶμά μου δυστυχῶς μένει ἀεί-
ποτε κερρωμένον ἐπ' αὐτοῦ, καὶ οὐδεὶς
θὰ δυνήθῃ ἐν ἀγνοίᾳ μου νὰ τὰ ἐγγίσι.

Ὁ Κάρολος συνεφώνησεν ὅτι δὲν ἠδύ-
νατο νὰ ἐπιτύχῃ καλλίτερον μέρος πρὸς
ἐναπόθεσιν τοῦ μικροῦ θησαυροῦ του, καὶ
εὐχαριστήσας τὸν σύντροφον κατὰ γράμ-
μα ἠκολούθησε τὴν συμβουλὴν αὐτοῦ. Οὐ-
δαίς, πλὴν τοῦ Βερνάρδου, ἐγνώριζε τὸ
πράγμα, οὐδαίς εἶδεν αὐτοῦ, κρύπτοντας
τὰ χρήματα· οὗτος δὲ οὐδὲ πρὸς στιγμὴν
ἐκίνηθη ἐκ τῆς κλίνης του, ὅταν μετὰ
πρόβλεψιν δέξαι πάντε ἡμερῶν ὁ Κάρο-
λος, ἀναρρώσας ἐντελῶς, εὐρέθη εἰς θέ-
σιν ν' ἀπέλθῃ ἵνα ἀναλάβῃ τὴν ὑπηρεσίαν.

Πρῶτον ἐπορεύθη ἵνα χαιρετίσῃ τὸν φί-
λον του, εὐχόμενος αὐτῷ ταχεῖαν ἀνάρ-
ρωσιν, ἐπειτα τὸν παρεκάλεσε νὰ μετα-
τοπισθῇ ὀλίγον ἵνα λάβῃ πάλιν τὸ βυ-
λάντιον· τοῦτο ὁ Βερνάρδος ἔπραξε, καί-
τοι μὲ πολλὴν του ἐνόχλησιν—Ἀλλὰ
φεῦ! ὁ Κάρολος ἐρυνᾷ, καὶ πάλιν ἐρευ-
νᾷ, τὸ βυλάντιον δὲν εὐρίσκειται.

«—Διάβολε! τί; θέλεις νὰ μὲ φοβί-
σῃς, Βερνάρδε; πλὴν σὲ εἰδοποιῶ ὅτι δὲν
μοὶ ἀρέσκουν τοιαῦτα ἀπειθήνεις.

«—Ὁδ' ἐγὼ ἐγνοῶ ν' ἀπειθῶ· ἐρεύ-

νητον πάλιν καὶ θὰ εὔρῃς, τὰ χρήματα
θὰ ὑπάρχουν.

«—Ἄς κυττάξωμεν πάλιν.

Καὶ ἐξηκολούθησεν ἐρευνῶν ἐν τῷ
στρώματι, πλὴν τίποτε δὲν εὔρε.

«Ὁ Βερνάρδος ἤρχισε καὶ αὐτὸς ν' ἀ-
νησυχῆ· στρατιῶται τινὲς τὸν μετέφερον
ἐκ τῆς κλίνης, ἵνα καλλίτερον ἐρευνησῶσι·
πλὴν πάντα ταῦτα ἀνωφελῆ ἀπέβησαν.
Τὰ χρήματα ἐξηφανίσθησαν. Ὁ Βερνάρ-
δος ὑπὸ θανατηρέας ἀδυναμίας καταλη-
φθεῖς, εἶπε·

«—Σᾶς δίδω τὸν λόγον τῆς τιμῆς
μου, συστρατιῶτα, ὅτι δὲν γνωρίζω τί-
ποτε ἐξ ὧσιν συμβαίνουσι, καὶ σᾶς ἐξ-
ορκίζω νὰ μὴ μὲ πιστεύσητε ἔνοχον
τοιαύτης ὑπεξαίρεσως, καίτοι ὁμολογῶ
ὅτι ἐκ τῶν φαινομένων δικαιοῦσθε νὰ τὸ
ὑποθέτητε.

«Ὁ Κάρολος εἶπε λέξεις τινὰς, καὶ
ὄργισμένος ἐγκατέλειπε τὸ δωμάτιον, ὅ-
πως μὴ περιέλθῃ εἰς ὑπερολήν τινα κα-
τὰ τοῦ συστρατιῶτου του.

«Τὴν ἐπιούσαν ἤλθε παρ' ἐμοὶ ἵνα μὲ
συμβουλευθῇ.—Ἀληθῶς δὲν ἐγνώριζον τί
νὰ τῷ εἶπω, διότι πολὺ μοὶ ἀπῆρεσκε
νὰ ὑποπτευθῶ διὰ κλοπὴν ἕνα ἀξιώμα-
τικὸν, καὶ ὅμως τὸ πρᾶγμα ἦτο κατὰ-
δίχον. Τὸν συμβούλευσα νὰ πορευθῶ-
μεν παρὰ τῷ στρατηγῷ ἡμῶν, γηραιῷ
στρατιῶτῃ, λίαν ἐντίμῳ καὶ ἐμπειροτάτῳ.
Ἀκούσας τὸ γεγονός, ὁ στρατηγὸς ἔσεισε
τὴν κεφαλὴν, καὶ χωρὶς νὰ ἔλθῃ εἰς δι-
σκήσεις, μὲ διέταξε νὰ λάβω πληρο-
φορίας ἐκ τοῦ τάγματος, ὅπου εἶχεν ὑ-
πηρετήσῃ ὁ Βερνάρδος περὶ τῆς διαγω-
γῆς αὐτοῦ, χωρὶς νὰ ποιήσω μνηεῖαν τοῦ
συμβάντος. Ἐγραψα αὐθωρεῖ, καὶ μετὰ
τινας ἡμέρας ἔφθασεν ἡ ἀπάντησις.—Ἰ-
δοῦ κατὰ γράμμα αἱ ἀφίχθῃσαι μοι πλη-
ροφορίαι·

«Ὁ Βερνάρδος *** ἦτο θαρραλέος καὶ
καλὸς ἀξιώματικὸς, πλὴν χροτοπαί-
κτικῆς καὶ βυθισμένους εἰς χρέη, διὸ πρό-
τινων ἐτῶν, ἀπλήθη τῆς ὑπηρεσίας τοῦ
τάγματος. Φαίνεται ὅμως ὅτι τὴν με-
τέβαλε ζῶν, διότι πρὸ ὀλίγων ἡμερῶν
ἔστειλε τὴν ἐξόφλησιν τῆς πρὸς τινα ἀ-

ξιοματικὸν παλαιᾶς ὀφειλῆς του εἰς τὴν χαρτοπαίγνιον διὰ 30 χρυσῶν νεοκόπων τσεκινίων.»

»Ὅτε ὁ στρατηγὸς ἀνέγνω τὴν ἐπιστολὴν ταύτην, αἱ ὑπόνοιαι ἠύξισαν ἐν αὐτῷ περὶ τῆς ἐνοχῆς τοῦ ἀξιοματικοῦ, κυρίως δὲ ἐνεποίησεν αὐτῷ μεγάλην ἐντύπωσιν, ὡς καὶ ἡμῖν, ἡ πρόσφατος ἀποστολὴ τῶν νεοκόπων τσεκινίων πρὸς πληρωμὴν παλαιᾶς ὀφειλῆς, καθ' ἣν σιγμῆν δὲν εἶχεν ἄφθονα χρήματα. Ἀναλυμβάνω λοιπὸν τὴν ἐντολὴν τοῦ νὰ πορευθῶ παρὰ τῷ πληρωμένῳ, ὃν ὀλίγιστα ἐγνώριζον, ὅπως συνδιαλεχθῶ μετ' αὐτοῦ περὶ τοῦ παραδόξου τούτου συμβάματος. Ὁ δὲ Κάρολος μοι κερήγγειλε νὰ τῷ εἶπω, ὅτι θὰ ἐλογίζετο τὸ πρᾶγμα ὡς μὴ λαβὸν χώραν, ἀν' δι' ἐγγράφου του ἀνεγνώριζε τὴν παραλαβὴν τοῦ ἄνω ποσοῦ δοθέντος· αὐτῷ εἰς δάνειον, καὶ ἐξοφληθησομένου εἰς διαφόρους δόσεις, ὅτε τὰ οἰκονομικά του ἤθελον τὸ ἐπιτρέψει. Μετὰ περισσοτέρως ἀβροφροσύνης δὲν ἠδύνατο θεσβαίω· νὰ προσνεχθῆ.

»Ὁμολογῶ ὅτι ἡ ἐντολὴ αὕτη λίαν ἐπαχθῆς μοι ἦτο, καὶ μετὰ πολλῆς δυσαρρεσκείας ὑπῆγον πρὸς τὸν Βερνάρδον.

»Ἡ κατὰστασις τῆς ὑγείας του εἶχε πολὺ βελτιωθῆ· ἠδύνατο ὅθεν νὰ ἐγκαταλείπη τὴν κλίνην, καὶ στηριζόμενος ἐπὶ βακτηρίας περιεπάτει ὀλίγον. Μετὰ τινος ἔρωτήσεως ὡς πρὸς τὴν ὑγείαν του εἰσηλθὼν εἰς τὸ θέμα, λέγων αὐτῷ ὅτι ἐπεφορτίσθην παρὰ τοῦ Καρόλου νὰ τὸν παρακαλέσω νὰ κρατήσῃ τὰ 280 τσεκινία ὡς δάνειον.

»Ὡς μόνον ἀπάντησιν, καὶ μάλιστα ἀρκούντως ἀγροίκως, παρ' αὐτοῦ ἔλαβον, ὅτι δὲν ἠδύνατο νὰ φαντασθῆ πῶς ἐξηφανίσθησαν τὰ χρήματα ἐκεῖνα, καὶ ἐπομένως δὲν ἠδύνατο ν' ἀφήσῃ ἔγγραφον ἀπόδειξιν ὅτι ἔλαβεν αὐτὰ εἰς δάνειον.

»Ἰπάρχει ὁμοίως περίστασις βαρέως κατηγοροῦσα ὑμᾶς, — τῷ εἶπον — εἶνε δὲ ἡ πρὸ μικροῦ ἀποστολῆ 30 χρυσῶν νεοκόπων τσεκινίων πρὸς τινὰ ἀξιοματικὸν τοῦ τάγματος παρ' ᾧ πρὸ ἐτῶν ὑ-

πηρετήσκατε, πρὸς ἐξόφλησιν παλαιῶν τῷ χαρτοπαίγνιῳ χρέους· ἐν ᾧ μετὰ θετικότητος ὁμολογήσατε ὅτι δὲν εἶχετε χρήματα.

»Ὁ Βερνάρδος ἐφάνη ταραχθεὶς ἐπὶ τῶν λόγων μου τούτων, καὶ μετ' ὅμως εἶπε:

»—Λοιπὸν ἐν ἀγνοίᾳ μου ἔγιναν μεσικαὶ ἀνακρίσεις! Εἶνε προσβολὴ τῆς ὁποίας θὰ ἐκδικήσω διὰ τοῦ ξίφους μὲ μόνις θεραπευθῶ.

»—Μετρήσατε τοὺς λόγους σας, καὶ εἰς ἀξιοματικῆς, —ἀπεκρίθη, — καὶ σιγήθητε καλῶς ὅ,τι λέγετε. Αἱ πληρωμαὶ ἐλήφθησαν μετὰ πάσης τῆς ὀφειλομένης ἀνασκοπῆς, κατὰ διαταγὴν τοῦ στρατηγοῦ μας, καθ' οὗ ἀναντιρρήτως θὰ θελήσετε, οὐδὲ θὰ δυνήθητε νὰ λησθήτε ἀδικητῶν ἐκδικήσιν... Ἀπ' ἐπιθυμίας δότε μοι δικαιολογητικὴν τινα ἐξήγησιν πῶς ἀπεκτιήσατε τόσον ἀπροσοκλήτως τὰ νεόκοπα ἐκεῖνα χρυσᾶ νομίσματα, τὰ ὁποῖα ἐπέμψατε πρὸς τὸν ἀξιοματικόν.

»Μετὰ τινὰ δισταγμῶν μοι ἀπεκρίθη ὅτι ἀξιοματικοὶ τινες κοζᾶκοι διελθόντες ἐκεῖθεν, καὶ μεθ' ὧν ἔλαβε σχέσηον ἐν καιρῷ τῆς ἐκστρατείας, τὸν ἐπισκέφθησαν, διέτριψαν ἐπὶ τινὰ ὥραν μετ' αὐτοῦ, καὶ τὸν παρεκίνησαν νὰ παίξῃ σπαραγῶν, ὅπερ μετὰ δυσαρρεσκείας ἐπραξάμεθα, ὅπως μετὰ τῆς ἀπαρροχίας νὰ μὴ παίξῃ πλέον τὰ χηρὰ παιγνίδια· ὅτι τοὺς ἐκέρδισεν ὁ τσεκινία ἔφεραν μεθ' ἑαυτῶν, καὶ ἐξ αὐτῶν ἐπέμψε τριάκοντα πρὸς τὸν πιστὸν τὴν του.

»Τὴν ἱστορίαν ταύτην, ἀληθῆ ἢ μὴ εὐχαρίστως ἐδέχθην, καὶ ἀφῆκα τὸν Βερνάρδον κάπως δυστρεστημένον. Ἀπὸ τοῦ ἀποτελέσματος τῆς ἐπισκέψεώς μου οὐδεὶς ὁ στρατηγός, οὔτε ὁ Κάρολος, πρὸς τοὺς δὲ ἀνέφερον, ἔμεινον εὐχαριστημένον.

»Ἐκάλεσα τότε κρυφίως τὸν ὑπηρετὴν τοῦ Βερνάρδου, καλὸ διαβολάκι, ὡς ἐλεγον πάντες, καὶ πρὸς δὲ, ἀγνοῶ διὰ τί, ἐκ πρώτης ὄψεως ἠθάνθη ἀντιπάθειαν. Τὸν ἠρώτησα μετὰ τινος τραχυτητος, διατι ἀφῆκε νὰ εἰσελθῶσι κοζᾶ-

κοι αξιωματικοί εἰς τὸ δωμάτιον τοῦ κυρίου του, ἐνῶ ἔνεκκ τούτου ἠδύνατο νὰ χειροτερεύσῃ ἡ κατάστασις τῆς υγείας του. Μοὶ ἀπήντησεν ὅτι δὲν ἐγνώριζε τίποτε περὶ τῆς ἐπισκέψεως ταύτης, καίτοι οὐδέποτε ἐγκατέλιπε τὴν οἰκίαν, πλὴν ὅτε ἔπεμπεν αὐτὸν ὁ κύριός του, καὶ τοῦτο συνέβαινε συχνά, ὅπως φέρῃ εἰς τὸ ταχυδρομεῖον ἐπιστολάς περιεχοῦσας χρήματα. Ἐκτὸς δὲ τούτου ἡ υγεία τοῦ κυρίου του δὲν ἦτο δά καὶ τόσῳ κακῇ, ἀφοῦ πρό τινων ἐβδομάδων ἠγείρετο, ὅτε ὁ ἄλλος αξιωματικὸς, ὁ σύντροφός του, ἐκοιμᾶτο εἰσέτι ἐν τῷ δωματίῳ, καὶ ἐπὶ πολλὰς ὥρας περιεπάτει, ἀπαγορεύσας ὅμως αὐτῷ αὐστηρῶς τὸ νὰ εἴπῃ τοῦτο πρὸς τὸν ἱατρὸν ἢ πρὸς οἰονδήποτε ἄλλον.

«Ταῦτα πάντα ἀκούων ὁ στρατηγὸς ἔσειε πάντοτε τὴν κεφαλὴν.

«Τότε ἐμυήσαμεν καὶ τὸν θεραπεύοντα τὸν Βερνάρδον ἱατρὸν, ἄνδρα πεπειδευμένον καὶ ἐντιμον. Εἶπε δὲ καὶ οὗτος ὅτι ὁ ἀσθενὴς προσεπάθησε πολλὰκις νὰ τὸν ἀπατήσῃ, καὶ ὅτι οὐδεμίαν εἶχεν ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν χαρακτῆρά του. Πρὸς τούτοις ἐξέφρασε τὴν ἐπιθυμίαν του νὰ ἐρευνηθῇ τὰ πράγματά του ἐν καιρῷ νυκτὸς καὶ ἐνῶ θὰ ἐκοιμᾶτο. Ἠνώθην μετ' αὐτῶν καὶ ἐρευνήσαντες κρυφίως τὰ φορέματά του, εὔρομεν ἐντὸς παλαιᾶς περικνημίδος εἰκοσιν ὡς ἔγγιστα νεόκοπα τσεκίνια. Τὸ χαρτίον τοῦ ἐνειλήμματος ἦτο ἰδιόγραφον τοῦ Καρόλου, ὅστις μᾶς εἶπεν ἔπειτα ὅτι ἐνθυμεῖτο κάλλιστα ὅτι μετεχειρίσθη τὸ φύλλον ἐκεῖνο, τεμάχιον ἐπιστολῆς ἣν ἤρχισε, ἵνα τυλίξῃ τὰ χρήματα.

«Μετὰ τοσαύτας ἐνδείξεις ἀδύνατον μοὶ ἦτο νὰ πιστεύσω πλέον εἰς τὴν ἀφωότητά τοῦ Βερνάρδου, ὅσῳ καὶ ἂν ἐλυπούμην νὰ κατηγορήσω ἀξιωματικὸν ἐπὶ κλοπῇ κατὰ συστρατιώτου αὐτοῦ.

»Ἐγνωστοποιήσαμεν ἐπομένως τὸ πρᾶγμα πρὸς τὸ σῶμα τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ τάγματός του, ὅπερ μετὰ πάσης αὐστηρότητος ἐξετάσαν τὰς περιστάσεις ὅλας, ὁμοφώνως ἐδήλωσεν ὅτι δὲν ἠδύνατο πλέον νὰ συνυπηρετῇ μετὰ τοῦ Βερ-

νάρδου, καθὸ πολὺ ἰσχυραὶ ἦσαν αἱ κατ' αὐτοῦ ἐνδείξεις, ὡς ἐνόχου κλοπῆς.

«Ἡ ἀπόφασις αὕτη, ἡ ἠθικῶς φονεύουσα αὐτὸν, καὶ ἣτις ἦτο χεῖρων οἰκτρὸν δῆποτε ὀρκωτικῆς καταδίκης, ἦτο δικαία καθ' ἡμᾶς, οὐδὲ περιεμμένον ἄλλην. Ὁ στρατηγὸς, ἀρχαῖος συστρατιώτης τοῦ πατρὸς τοῦ Βερνάρδου, δὲν ἠδυνήθη νὰ κρατήσῃ τὰ δάκρυα ἀκούσας τοιαύτην κρίσιν, καὶ πολλάκις ἐν συγκινήσει ἀνέκραξε. Δυστυχῆς πατήρ! Δυστυχῆς πατήρ! Ὅποια τρομερὰ πληγὴ δι' αὐτόν! Στραφεὶς δὲ πρὸς ἐμὲ ἐξηκολούθησε· «Προσέξτε, ὁ Βερνάρδος θ' αὐτοκτονήσῃ».

«Ἀνέλαβον τὴν λυπηρὰν ἐντολὴν νὰ γνωστοποιήσω τῷ Βερνάρδῳ τὴν ἀπόφασιν ταύτην· ὤφειλον νὰ τῷ ἐπιβάλω ἵνα ἀμέσως ζητήσῃ τὴν παραίτησίν του. Ἄς σκεφθῇ δὲ ἕκαστος ὅποιον φρικῶδες διάβημα εἶνε τοῦτο δι' ἓνα ἀξιωματικὸν ἐν καιρῷ πολέμου! διότι ἐν ἐναντίᾳ περιπτώσει τὸ σῶμα τῶν ἀξιωματικῶν βικίως θὰ τὸν ἀπέβαλε.

»Δὲν δύνασθε νὰ φαντασθῆτε, κύριοι, εἰς ὁποίαν εὐρισκόμην κατάστασιν πορευόμενος πρὸς ἐκπλήρωσιν ἐντολῆς τόσῳ ἐπιπόνου· κατέστην ὅλως ἄμοιρος ἐνεργητικότητος, δὲν ἠδυνάμην νὰ κινηθῶ.— Καὶ ὅμως ἦτο ἀνάγκη, τὸ ἀπεφάσισα.

»Εὔρον τὸν Βερνάρδον, παλαιὰν στρατιωτικὴν στολὴν φοροῦντα, καθήμενον δὲ παρὰ τὸ παράθυρον καὶ ἀναγινώσκοντα, θεραπευθεὶς ἤδη τῆς πλεγῆς του· δι' ἣ μετὰ τινος ἡμέρας ἔμελλε νὰ ἐπανέλθῃ εἰς ὑπηρεσίαν. Ἦτο φαῖδρος καὶ ἤρεμος, διότι οὐδὲν ἔφθασε μέχρις αὐτοῦ δυνάμενον νὰ τὸν εἰδοποιήσῃ περὶ τοῦ κερανοῦ τοῦ ἐνσκήψοντος ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ.

»Τὸν ἠρώτησα περὶ τῆς καταστάσεως τῆς υγείας του· εἶτα, ἐν βραχυλογίᾳ καὶ μετὰ στρατιωτικῆς εὐσταθείας, τῷ ἐγνωστοποίησα τὴν ἀπόφασιν τοῦ σώματος τῶν ἀξιωματικῶν τοῦ τάγματός του. Οὐδέποτε ἐν τῇ ζωῇ μου εἶδον φυσιογνωμίαν ἀνθρώπου τόσῳ ταχέως ἀλλοιωθεῖσαν. Ἐμείνεν ὡς ἀπολιθωθείς· ἡ χροιά του ἔγεινεν ὡς ἡ τοῦ χοῦς, οἱ δὲ ὀφθαλμοί

του ἐφάνοντο θέλοντες νὰ ἐξέλθωσι τοῦ κοιλώματος αὐτῶν. Κατέστη ἀναυδος ἐπὶ μικρὸν ὑπὸ τοῦ τρόμου, ἀλλ' ὅτε ἐπὶ τέλους ἠδυνήθη νὰ ὁμιλήσῃ, ἀνέκραξεν·

«—Ὅχι, ὄχι, εἶνε ἀδύνατον, ἀπολύτως ἀδύνατον· ἐγὼ διώκομαι ἐκ τοῦ σώματος τῶν ἀξιοματικῶν τοῦ τάγματός μου φέρων τὸ στίγμα αἰτίμου κλοπῆς! Δίκαιε Θεέ! εἰς ἐμὲ ἀποδίδουσι τοιοῦτο αἶσχος;

«Καὶ χίλικ ἐὰν ἔζων ἔτη, δὲν θὰ λησμονήσω ποτὲ τὸν τόνον δι' οὗ ὁ δυστυχῆς ἐκεῖνος προέφερε τοὺς λόγους τούτους. Ἐγὼ αὐτὸς ἀπὸ τῆς στιγμῆς ἐκείνης ἐπίστευσα εἰς τὴν ἀθωότητα αὐτοῦ καίτοι συνεμερίζομην πρότερον τὰς τῶν ἄλλων ἀμφιβολίας, διότι μόνον ἀθῶος ἠδύνατο νὰ ὁμιλήσῃ οὕτω.

«Συγκινηθεὶς ὑπὸ τῆς θεᾶς τοῦ ἀτυχοῦς ἐκεῖνου νέου ἐν τοιαύτῃ ἀθλιότητι εὐρισκομένου, καὶ ὑπὸ τῶν δακρύων τῶν ἀφθόνως βρόντων ἐκ τῶν φθλαμῶν αὐτοῦ, δὲν ἠδυνήθη ἢ νὰ τὸν συμβουλευσῶ νὰ ζητήσῃ παρυσυθῆ τὴν παραίτησίν του λόγῳ τῆς ὑγείας του, καὶ νὰ καταταχθῆ ὡς ἀπλούς ἐθελοντῆς ὑπὸ ἄλλο ὄνομα εἰς τάγμα τι ὅπως λάβῃ μέρος εἰς τὸν ἐπικείμενον πόλεμον.

«Δὲν μοὶ ἀπήντησε· μοὶ ἔνευσεν ὁμῶς ὅτι ἐπισθῆμει νὰ μείνῃ μόνος. Ἐναγωνίως περιέμενον τὸ τέλος τῆς ἐπιπόνου ἐκείνης συνδιαλέξω· τῷ ὑπεσχέθην ἐπρὸς μὲν ὅτι αὐριον ἤθελον ἐπανεέλθῃ ὅπως συμφωνήσωμεν τὰ περαιτέρω καὶ ἀπῆλθον, αἰείποτε μᾶλλον πεπεισμένος περὶ τῆς ἀθωότητος αὐτοῦ. Μετὰ δύο ὥρας εἶς στρατιώτης ἐκ τῶν τῆς ὑπηρεσίας ὄλως ἔντρομος ἔδραμε πρὸς ἐμὲ, ἀφηγούμενος ὅτι ὁ πρῶτος ὑπασιπστής Βερνάρδος κτύοκτόνησε διὰ πιστολίου. Ἐδραμον εἰς τὸ περιβόλιον, ὅπου εὔρον νεκρὸν ἤδη τὸν δυστυχῆ νέον, παρ' αὐτῷ δὲ ἔκειτο πιστόλιον, ἐπὶ τῆς ἀκτηριδῆς τοῦ ὁποίου ἦτο ἐγγεγλυμμένον τὸ ὄνομα τοῦ πατρός του. Ὁ στρατηγὸς τὸ προεῖδε! Διέταξα νὰ μεταφέρωσιν εὐθὺς τὸ ψυχρὸν ἐκεῖνο πτώμα εἰς τὸ δωματίον του. Ἐπὶ τῆς τραπέζης εὔρον

ὀγκώδη φάκελλον πρὸς ἐμὲ ἀπευθυνόμενον, ἰδιόγραφον δὲ τοῦ αὐτοκτονήσαντος φέροντα τὴν ἐπιγραφὴν. Συντρίψας τὴν σφραγίδά ἀνέγνων τὰ ἑξῆς·

«Ὅταν ἡ ἐπιστολὴ αὕτη περιέλθῃ εἰς χεῖρας Ἰμῶν, θὰ εὐρίσκομαι ἤδη ἐνώπιον τοῦ αἰωνίου Κριτοῦ, ὅστις ἴσως με δικάσῃ μετ' ἐπιεικέως μείζονος ἐκείνης μεθ' ἧς ἐδικάσθη ἐπὶ γῆς. Κατὰ τὰς τελευταίας τοῦ βίου μου στιγμὰς οἶς διδῶ καὶ πάλιν τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου, ὅτι εἶμαι πάντῃ ἀθῶος τῆς αἰσχρᾶς ἐκείνης κλοπῆς, καὶ οὐδὲ κἂν ἰδέαν ἔχω πῶς δύνατον νὰ εὐρίσκωνται τὰ χρήματα ἐκείνα. Ἐγὼ αὐτὸς βλέπω ὅποια ἰσχυρὰ ὑπόνοια ἔμελλε νὰ πέσῃ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς μου, καὶ ἐννοῶ ὅτι οἱ ἀξιοματικοὶ τοῦ τάγματός μου δὲν ἠδύναντο νὰ πράξωσιν ἄλλως· διὸ συγχωρῶ αὐτοῖς τὴν αὐστηρὸν τῆς ἀποφάσεως. Ἡ ἀθωότης μου, ἐλπίζω, ταχέως θὰ ἔλθῃ εἰς φῶς· ἀλλὰ τὸ ὑφιστάμενον αἶσχος πολὺ με καταθλίβει, καὶ διὰ τοῦτο αὐτοκτονῶ.—Σὺ παρακαλῶ νὰ δικιθῆσῃτε τὰς ἐσωκλειστούς ἐπιστολάς πρὸς τε τὸν γέροντα πατέρα μου, πρὸς τὸν ὅποιον, ὡς λέγει πάντοτε λύπας μόνον παρέσχον, καὶ πρὸς τὴν σύζυγόν μου.—Χαίρετε. Ἰμεῖς ἐστέ ὁ ὑπερασπιστής μου μέχρις οὗ πλήρης ἀποδειχθῆ ἡ ἀθωότης μου.»

«Πόσον συνεκινήθη ἐκ τῆς ἀναγνώσεως τῆς ἐπιστολῆς ταύτης δύνασθε νὰ τὸ φαντασθῆτε, κύριοι! τὰ δάκρυα ἔρρεον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν μου, καὶ οὐδὲν ἄλλως ἤτχυνόμην ἐπὶ τούτῳ.

«Διέταξα ἔπειτα νὰ σφραγίσωσιν ὅτι ἀνῆκεν εἰς τὸν θανόντα. Ἐνῶ δὲ εἰς τοῦτο ἡσυχολοῦμεθα, ἰδοὺ φθάνει πρὸς τὴν οἰκίαν ταχυδρομικὴ ἄμαξα, ἐξ ἧς ἐν βίῳ κατήλθε νεαρά τις κυρία ἀπλᾶ φέρουσα ὀδοιπορίας ἐνδύματα, χαρίεσσα καὶ εὐγενής, ἀλλὰ μὲ κόμην ἀτακτον, ὡχρὰ καὶ συγκεκνημένη. Τὴν ἠκολούθει γηραιά τις κυρία, ἐγὼ δὲ προέβην εἰς προὔπαντισιν αὐτῶν ὅπως τὰς ἐμποδίσω τοῦ νὰ εἰσελθῶσιν ἐν τῷ δωματίῳ ὅπου ἔκειτο τὸ πτώμα.

«Εἶνε λοιπὸν ἀληθές, — ἀνέκραξεν

«Εκ κυρία με κραυγὴν ἀδημονίας, — εἶνε ἄληθές ὅ,τι μοι εἶπον ἐδῶ εἰς τὸ χωρίον; ὁ Βερνάρδος μου ἐφρονεῦθη; —

» Πρὶν ὅμως δυναθῶ ν' ἀπκνήσω, αὐτὴν εἶδεν ἐκ τοῦ παραθύρου, ὅπερ εἶχε μείνῃ ἀνοικτὸν, τὸ πτώμα τοῦ δυστυχοῦς Βερνάρδου.

» Τότε ὀξυτάτην ἐξέπεμψε κραυγὴν, μέχρι τῆς ψυχῆς μου εἰσδύσασαν, με ἀπώθησε δι' ὑπερανθρώπου δυνάμεως καὶ ὤρμησε πρὸς τὸ δωμάτιον, ὅπου εἰσελθούσα ἐρίφθη πρηνῆς ἐπὶ τοῦ νεκροῦ καὶ μετὰ νευρικῆς παραφορᾶς τὸν ἐνηγάλισθη, τὸ δὲ φόρεμα αὐτῆς ἐθάφη ὑπὸ τοῦ αἵματος ὅπερ ἀνέβλυζεν ἀκόμῃ ἐκ τῆς πληγῆς, καὶ ἐπανειλημμένως ἐφίλει τὰ ψυχρὰ χεῖλη του. Ἐπειτα διὰ τοῦ μάλλον ἐνδομύχου στόνου τῆς λύπης ἐκραύγαζε: «Βερνάρδε, προσφιλῆς μοι Βερνάρδε, σὺ αὐτοκτόνος; καὶ πῶς ἠδύνασο τσαύτην νὰ μοι παράσχῃς λύπην!»

» Ἡ γράια συνοδὸς αὐτῆς μοι παρουσιάσθη δακρυροοῦσα· ἦτο χήρα ἀξιωματικοῦ τινος, καὶ θεία τῆς νέας, συζύγου τοῦ Βερνάρδου. Κατόπιν τῆς ληφθείσης εἰδήσεως, ἥτις ἕνεκα τοῦ πολέμου ἐβράδυνε, διὰ τὴν πληγὴν τοῦ νέου ἀξιωματικοῦ, ἦλθον ὅπως τῷ παράσχῃσι τὰς δεούσας θεραπείας. — Φαντάσθητε τὴν φρικώδη ἀγωνίαν των ἐπὶ τῇ ἀπροσοκλήτῳ συμφορᾷ.

«Τὴν νέαν χήραν ἀπεμάκρυνε τοῦ νεκροῦ διὰ τῆς βίας ἢ θείας, πλὴν εἶδεν ἐπὶ τῆς τραπέζης τὴν πρὸς αὐτὴν ἐπιστολὴν τοῦ ἀτυχοῦς συζύγου της. Τρέμουσα συνέτριψε τὴν σφραγίδα, καὶ μόλις ὀλίγας ἀναγνοῦσα γραμμὰς, ἰσχυρῶς ἀνέκραξε:

» Πῶς, σὺ Βερνάρδε μου, κατηγορήθης ὑπὸ τῶν ἀνθρώπων τούτων ὡς κοινὸς κλέπτης; Κατάρρα, αἰωνία κατάρρα ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ὄλων ἐκείνων οἵτινες τοσοῦτο σοὶ ἐπέριψαν αἴσχος!»

« Εἶτα σπαραξικάρδιον ἐκπέμψασα κραυγὴν ἔπασε καταληφθεῖσα ὑπὸ ναυρικῶν σπασιμῶν, συνοδουμένων ὑπὸ σαρδονικοῦ συριστικοῦ γέλωτος.

« Δὲν θέλω τῶρα νὰ ἐπεκταθῶ περιγράφων ὑμῖν τὰς λυπηρὰς βεχσάνους τῆς δυ-

συχοῦς ἐκείνης οὕτω χηρευσάσης ἐν μέσῳ τῶν ὠραιότερων ἐλπίδων. Παραφρόνησε. Ὅσάκις ἐβλεπε μόνον στολὴν στρατιωτικὴν καταλαμβάνετο ὑπὸ θηριώδους μανίας, καὶ ἐπὶ τέλους κατήντησεν εἰς ἀθεράπευτον μωρίαν, διὸ ἐκλείσθη ἐντὸς φρενοκομείου, ὅπου μετὰ τινα ἔτη οἰκτρῶς ἀπέθανε, χωρὶς ποτὲ ν' ἀνακτήσῃ, ἔστω καὶ πρὸς στιγμὴν, τὸ ἀπολεσθὲν λογικόν.

« Ἀφοῦ μετὰ πάσης στρατιωτικῆς πομπῆς ἐθάψαμεν τὸν νεκρὸν ἐν τῷ κοιμητηρίῳ τοῦ χωρίου, πρώτη μου φροντίς ὑπῆρξε νὰ τελειώσω τὰς ὑποθέσεις μου καὶ ὅσον τάχιον ἐγκαταλείψω τὸν λυπηρὸν ἐκεῖνον τόπον· ὡς ἐν παραδῶ δὲ προσθέτω μόνον ὅτι ὀλίγας πρὸ τῆς ἀναχωρήσεώς μου ὥρας ἔλαβον τὸ πτυχίον δι' οὗ ὁ ἀτυχῆς Βερνάρδος ἀνεκηρύσσεται ἰππότης ἕνεκα τῆς ἀνδρίας ἣν ἔδειξεν ἐν τῇ τελευταίᾳ ἐκστρατείᾳ, καὶ τὸ ὅποιον δυστυχῶς ἀφίχθῃν πολὺ βραδέως δὲν εὔρεν ἢ ψυχρὸν πτώμα.

» Ἀφοῦ ἀνεχώρησα ἐκεῖθεν, ὁ δὲ πόλεμος ἐξηκολούθησεν, ἐν μέσῳ τῶν σοβαρῶν καὶ ἐνδιαφερόντων συμβυμάτων τῆς ἐποχῆς, ὅλη αὕτη ἡ ἱστορία ἐλησημονήθη· πλὴν ὁ ἀξιωματικὸς Κάρλος, ὅστις ἀνδρείοτατος δεχθεὶς γιγαντιαίως προώδευσε καὶ ἐνδόξως ἠμείφθη, δὲν ἠδύνατο νὰ καταστή φαιδρὸς καὶ ἥρεμος, ἀλλ' αἰετοπετανοῦς καὶ μονήρης, δι' ὀχλοφρονῶς κατετίθητο, εἰς δὲ τὰς ἐπανειλημμένους τῶν συστρατιωτῶν αὐτοῦ ἐρωτήσεις δι' ἐπιμόνου ἀπεκρίνετο σιγῆς. Ἐπὶ τέλους μετὰ τινα χρόνον, ἐνῶ μίαν ἡμέραν ἐκαθήμεθα μόνοι ἡμεῖς οἱ δύο εἰς τὸ περιβόλιον τῆς οἰκίας ἐν ἧ ἔσκηνοῦμεν, αἴφνης με ἠρώτησεν.

» — Εἰπέτε μοι, φίλε μου, πιστεύετε εἰς τὰ ὄνειρα καὶ εἰς τὰς ἐπὶ τῆς γῆς ταύτης ἐμφανίσεις τῶν πνευμάτων;

» Ἐκλαμβὸς προσέβλεψα αὐτὸν καὶ ἠγνόουν τί νὰ τῷ ἀπαντήσω.

» — Ἐκπληξὴν σοὶ προσενεῖ ἡ ἐρώτησις, — ἐξηκολούθησεν ὁ Κάρλος, — καὶ ὅμως αὕτη καθ' ἐκάστην ἔρχεται εἰς τὴν διαγοιάν μου. Βλέπεις, ἀπὸ τῆς ἀπορράδος

ἐκείνης ἡμέρας· τῆς κλοπῆς, ἣν παρηκολούθησεν ἡ αὐτοχειρία τοῦ ἀτυχοῦς Βερνάρδου, δὲν ἔλαβον μίαν ὥραν γαλήνης. Τὸ φάσμα τοῦ θανόντος μοι ἐμφανίζεται καθ' ὕπνον ἀνά πᾶσαν νύκτα, καὶ γομίζω ὅτι μοι κρυγάζει·

«—Κατεδικάσθην, ἀλλ' ἤμην ἀθῶος, ἡ δὲ κατηγορία σου μοι ἐπέφερε τὸν θάνατον.»—Ἀπὸ τῆς ἐποχῆς ἐκείνης, ἐναντίον τῶν κακοχρῆστων καὶ τῶν κόπων τοῦ πολέμου, δὲν δύναμαι νὰ εὔρω μίαν ὥραν ἀνκπαύσεως, διότι μόλις κλείω τοὺς ὀφθαλμούς, τὸ φρικῶδες ἐκεῖνο ἔρασμα ἀνίσταται ἐνωπιόν μου. Ω! διατὶ δὲν ἀπεφάσισα νὰ χάσω τὰ χρήματα ἐκεῖνα ἢ νὰ γνωστοποιήσω τὴν κλοπὴν! Καὶ ὅμως σοὶ δίδω καὶ πάλιν τὸν λόγον τῆς τιμῆς μου ὅτι εἶπον τὴν μόνην ἀλήθειαν περὶ τοῦ γεγονότος, τὴν ἀλήθειαν, κατὰ γράμμα! Οὐχ ἤτσον ἀείποτε ἐπὶ μᾶλλον πείθομαι ὅτι ὁ Βερνάρδος ἦτο ἀθῶος καὶ ἐγὼ θεωροῦμαι ὡς αἴτιος τοῦ θανάτου αὐτοῦ.

»Προσεπάθησα παντοιοτρόπως νὰ τὸν κηθησυχάσω, λέγων αὐτῷ ὅτι ἐξεπλήρωσε τὸ κηθῆρόν του κατὰ τὰς περιστάσεις· πλὴν δὲν δύναμαι ν' ἀρνηθῶ ὅτι οἱ λόγοι αὐτοῦ σοβερὰν καὶ βλαθεῖαν μοι ἐνεποίησαν ἐντύπωσιν.

Ἐνῶ εἰσέτι συνδιελεγόμεθα ἔφρασαν ἡ διαταγὴ ν' ἀναχωρήσωμεν, καθότι μεγάλη μάχη ἐμελλε νὰ δοθῇ τὴν ἐπιούσαν. Μόλις ἐπρόφρασα νὰ τῷ θλίψω τὴν χεῖρα, καὶ μοιραίᾳ προαίσθησις μοι ἔλεγεν ὅτι δὲν θὰ ἐπανεβλεπον τὸν ἀτυχῆ Κάρολον. Καὶ οὕτω συνέβη, διότι ἐν τῇ μάχῃ ἐκείνῃ εὔρε τὸν ἐνδοξὸν τοῦ στρατιώτου θάνατον.

»Ὀλίγας πρὸ τῆς πάλης στιγμᾶς μοι ἔγραψε διὰ μολυβδοκονδύλου γραμμᾶς τινας ἐπὶ τεμαχίου χαρτοῦ, ὅπερ ὅμως ἔλαβον μετὰ τινας ἑβδομάδας, καὶ ἐν ᾧ μοι ἔλεγεν, ὅτι τὸ φάσμα τοῦ Βερνάρδου τῷ ἐνεφανίσθη καθ' ὕπνον ἐν τῇ ἐσχάτῃ ἐκείνῃ νυκτὶ, καὶ σφιγκτὰ τὸν περιεπτύχθη· ἐκ τούτου δὲ αὐτὸς ἀλκυστάτως ἐτεκμαίρετο ὅτι τὴν ἐπιούσαν θὰ συνήντα φάν τοσοῦτα πολήτων θάνατον, καὶ ἡ-

γάλλετο, ἀφοῦ μετὰ τὴν αὐτοκτονίαν τοῦ φίλου δὲν ἀπῆλαυσε στιγμὴν εὐφροσύνης. Τὸ γραμμᾶτιον περιεῖχε ὀδηγίαν τινὰς ὡς πρὸς τὴν διάθεσιν τῆς περιουσίας του, ἐξ ἧς ὠρίζε τριακοντακτικὰ χίλια φράγκα ὑπὲρ τῆς χήρας τοῦ Βερνάρδου.

»Οὕτω λοιπὸν τὸ ἀπευκταῖον συμβῆναι τρία ἡρίθμει θύματα!

»Μετὰ τὸ πέρας τοῦ πολέμου εἴχομεν ἀνάπαυσίν τινα, καὶ ἤδη εἶχον ὅπως ἀνακουρισθῇ ἐκ τῶν δυσαρσκειῶν ἀς ἐπέστην, ὅτε ἐσπέρην τινα εὐρισκόμενα, ἔν τινι ὀμίλῳ ἀξιοματικῶν, ἤκουσα ἀφ' ἑαυτοῦ ὅτι στρατιώτης τις ἐτέθη ὑπὸ κράτησιν ἐπὶ μέρη καὶ ἀντιστάσει κατ' ἐνὸς λοχίου, καὶ ὅτι ἐρεύνης γενομένης ἐν τῇ ἀποσκευῇ αὐτοῦ εὔρον ἐντὸς τοῦ σάκκου του μέγα ποσὸν τσεκινίων χρυσῶν γεοκόπων.

»Μόλις ἤκουσα τὰς λέξεις ταύτας ἐσκέφθην ὅτι τοῦτο ἤλθιντο νὰ χρησιμεύσῃ ὡς ἀκτις φωτὸς ἐν τῇ σκοτεινῇ ὑποθέσει τῆς τελεσθείσης κλοπῆς κατὰ τοῦ Κάρολου. Ἐδραμον εἰς τὸν στρατόνα, καὶ ἐζήτησα νὰ ἴδω τὸν πεφυλακισμένον.—Ἦτο αὐτὸς ἐκεῖνος ὁ στρατιώτης, ὁ ὑπηρετῶν τότε τὸν Βερνάρδον, καὶ περὶ οὗ ἐλέγετο ὅτι ἔπρεσεν ἐν τῇ μάχῃ. Αὐτὸς θὰ ἦτο ὁ κλέπτης.

»—Ἄτιμε, κλέπτα,—τῷ ἐκραύγαζε ξιφουλκήσας—πῶς εὐρίσκονται εἰς χεῖράς σου τὰ χρήματα τοῦ μικαρίτου κυρίου σου; Ὀμίλει, ἢ σὲ φονεύω!

»Ἡ αἰφνιδία κατάπληξις ὑπ' ἧς κατελήφθη βλέπων ἑαυτὸν κατηγορούμενον ὡς κλέπτην, καὶ ὁ φόβος, τῷ ἀφῆρσαν πᾶσαν ἐτοιμότητα πνεύματος· μακρὰν δὲ τοῦ ν' ἀρνηθῇ ἐρρίφθη εἰς τοὺς πόδας μου, παρακαλῶν με νὰ τῷ ἀφήσω τὴν ζωὴν, αὐτὸς δὲ ἤθελεν ἐξιμολογηθῆ τὴν τρόπον ἔκλεψε τὰ χρήματα.

»Μέγα βῆρος μοι ἀφῆρέθη ἐκ τῆς καρδίας ἐπὶ τῷ ἀκούσμαι τούτῳ, καὶ ἐσκέφθην ὅτι θὰ ἠδυνάμην τοῦλάχιστον μετὰ θάνατον νὰ ἀνυψώσω τὴν μνήμην καὶ τὴν τιμὴν τοῦ ἀτυχοῦς Βερνάρδου. Ὁ ἐγαλματίας, ὅστις ἐφαίνετο ἐκμύ-

δεισθεῖς, ὑπηγόρευσεν ἐν πρωτοκόλλῳ ὄλην τὴν ἱστορίαν, ἣν τῶρα ἐν βραχυλογίᾳ θέλω ἀνακεφαλαιώσῃ ὑμῖν. Ἀνωθεν τοῦ κοιτῶνος τοῦ Βερνάρδου καὶ τοῦ Καρόλου ὑπῆρχε μικρὸν τι ὑπερῶν ἐν ᾧ ἔμενε συνήθως ὁ ὑπρέτης ἐκεῖνος. Ἐκ μικρᾶς τιμῆς ραγάδος ἦν οὗτος κατεσκευάσεν ἕν τιμι σκοτεινῇ γωνίᾳ, ἠδύνατο νὰ ἴδῃ καὶ ν' ἀκούσῃ ὅσα συνέβαινον ἐν τῷ ὑποκειμένῳ κοιτῶνι. Ἐκείθεν εἶδε τὸν Κάρολον κρύπτοντα τὰ χρήματα αὐτοῦ ἐν τῷ στρώματι τοῦ Βερνάρδου, καὶ εὐθὺς συνέλαβε τὸ ἄτιμον σχέδιον ἵνα τὰ κλέψῃ. Καὶ ἰδοὺ αὐτὸ.

»Κατὰ τὰς πρώτας τῆς πληγῆς τοῦ Βερνάρδου ἡμέρας ὁ ἰατρός διώρισε φάρμακον περιέχον ὄπιον, ἵνα, μικρὸν ἀναπαύομενος, ἀνακουφίζηται ἐκ τῶν σκληρῶν πόνων του. Ἐκ τοῦ φαρμάκου τούτου ἔμειναν ὀλίγον ἐν τῇ φιλίᾳ τοῦτο δὲ ὁ ὑπρέτης ἔδωκεν αὐτῷ τὴν νύκτα ἐκείνην ἀντὶ τοῦ συνήθους τοιοῦτο. Ἄφελθεις ἐκ τοῦ ἐκθιῶς ὕπνου ἐπενεχθέντος ὑπ' αὐτοῦ, ἀφῆρατε ἐκ τῆς κρύπτῃς τὰ χρήματα ἵνα δὲ ὄλοι αἱ ὑπόνοιαι κατὰ τοῦ κυρίου του στραφῶντι, ἔκρυψεν εἰς τὸ θυλάκιον τῆς περισκελίδος του τὸ περίπυστον ἐνεῖλημα μὲ τὰ νεόκοπα χρυσᾶ νομίσματα. Πλὴν τούτου ἐψεύσθη ὅτε τὸν ἠρώτησα περὶ τινῶν περιστατικῶν δυναμένων νὰ ἀπομακρύνωσιν ἀπὸ τοῦ Βερνάρδου τὰς ὑπονοίας, καὶ μοὶ ἠονήθη προσέτι τὰ περὶ τῶν κοζάκων ἀξιωματικῶν βεβαιωθέντα παρὰ τοῦ Βερνάρδου, καὶ ὅτι οὗτος τοῖς ἐκέρδισε τὰ χρήματα ἐκεῖνα εἰς τὸ χαρτοπαίγιον, ὡς πράγματι συνέβη. Ὁ ἄτιμος οὗτος κλέπτης, διὰ ψευδῶν καταθέσεων, ἀείποτε προσεπάθησεν ἐπὶ μᾶλλον ἵνα πάντες πιστεῦσωμεν κλέπτην τὸν κύριόν του μετεχειρίζετο μάλιστα λόγους ὑπεκφυγῆς πρὸς τοὺς ἄλλους ἀξιωματικούς τοῦ τάγματος· πρὸς ἀποσόβησιν δὲ πάσης ὑποψίας ἔζη λίαν πενιχρῶς!

»Φαντάσθητε, Κύριοι, τὴν κατ' αὐτοῦ ὀργὴν μου· εὐχαρίστως θὰ τὸν ἐβλεπον ἀπαγχονιζόμενον, πλὴν εἰς ὀκταετῆ εἰρκτῆ, μόνον τὸν κατεδίκασαν ποινῆ

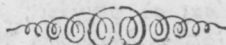
λίαν ἔλαφρά, ὅταν τις ἀνκλιγοσθῇ ὅτι τὸ ἔγκλημα του ἔφερε τὸν θάνατον ἐπὶ τριῶν ἀθῶων.

»Κατὰ φυσικὴν συνέπειαν ἡ τοῦ Βερνάρδου συκοφαντηθεῖσα τιμιότης εὐθὺς ἐγένετο γνωστῆ, καὶ δημοσίως τοῦτο δὲ μὲ πικρηγόρησεν ὀλίγον, κυρίως διὰ τὸν γέροντα πατέρα του, ὅστις, ἐπὶ τῷ ἀκούσματι τοῦ φρικώδους συμβάματος, προσεβλήθη ὑπὸ κινδυνωδεστάτης ἀσθενείας, ἥτις ἐπὶ τινα χρόνον διήγειρε φόβου διὰ τὴν ζωὴν του.»

Οὕτως ἐπέρχεν τὴν ἱστορίαν τοῦ ὀγέρον ταγματάρχου, λυπηρὰν ἀρεῖς ἐπὶ τῶν ἀκρατῶν αὐτοῦ ἐντύπωσιν. Ἡμεῖς δὲ προσθέτομεν ὅτι καὶ ὁ στρατιώτης πρὸς ὃν ἐχρησίσθη ἡ ζωὴ, καὶ ὅστις ὑπῆρξεν ἀφορμὴ τῆς τοῦ ταγματάρχου ἀφρηγῆσεως, μετ' οὐ πολὺ ἀνεγνωρίσθη ἀθῶος τοῦ ἐγκλήματος τῆς ἀνθρωποκτονίας, καίπερ λαθῶν μέρος εἰς τὴν κλοπῆν. Ἄλλος ἐξετέλεσε τὸν σφόνον. Ἄ· εὐχαρίστησωμεν λοιπὸν τὸν Ἰψιστον ὅτι δὲν ἐπανελήθη ἄπαξ ἀκόμη ἡ λυπηρὰ ἱστορία τοῦ περιφήμου Φορναρέττου τῆς Ἑνετίας. (*)

Ἐκ τοῦ ἰταλικοῦ

Γ. Κ. ΣΦΗΚΑΣ.

(*) Σ. Μ. ἀφήκαμεν ἐν πρωτοτύπῳ τὸ Φορναρέττο, προτιμήσαντες τοῦτο ἀντὶ τοῦ ἑλλ. Μικροῦ ἀρτοποιοῦ, διότι ὑπὸ τὸ ὄνομα τοῦτο προσνήθη ὀλοκρύτωμα ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τῆς ἀθωότητος νεκρῶς τις ἀρτοποιὸς ἐν Ἑνετίᾳ Ὁ δυστυχὴς οὗτος νέος ὀδηγῶν νύκτα τινὰ τὸν ὄνον αὐτοῦ πεφορτωμένον ἄρτων, εὔρε κατ' ὄδον λυπηρὰν θήκην ἐγχειριδίου. Λαθῶν ταύτην προχωρεῖ βήματά τινα καὶ προσκόπτει ἐπὶ τινος πτώματος. Ἐνῶ δὲ ὑπὸ τῆς περιεργείας ὠθυόμενος κύψας ἐξήγαγε τὸ πτώμα, φάνει ἡ περιπόλος. Ἐρωτῶσι τὸν νεκρὸν ἀρτοποιὸν περὶ τοῦ συμβάματος· οὗτος λέγει ὅτι εἶνε ἀθῶος. Ἐρωτῶντες δὲ ἐπ' αὐτοῦ γενουμένης εὐρίσκουσι τὴν θήκην, ἥτις ἦτο αὐτῇ ἐκεῖνη τοῦ εἰσέτι ἐν τῷ στήθει τοῦ θύματος ἐμπυπυγμένου ἐγχειριδίου. Μετὰ τὴν ἀπόδειξιν ταύτην οὐδὲν ἤρκεσε νὰ σώῃ τὸν ἀτυχῆ νέον τῆς ἐπεβληθείσης αὐτῷ καταδικῆς εἰς θάνατον. Πολλοὶ δὲν ἀπέραςαι κειρὸς καὶ ἀπεδείχθη ὅτι ἄλλος ἐξετέλεσε τὸν σφόνον. Ἄλλ' ἦτο πλέον ἀργά.